

СХВАЛЕНО

рішенням педагогічної ради

протокол від «27» серпня 2026 року № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора школи № 249
від «28» 08. 2026 року № 195

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ВНУТРІШНЮ СИСТЕМУ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 1–9 КЛАСІВ

школи І-ІІІ ступенів №249 Деснянського району міста Києва

(відповідно до Наказів МОН № 722, № 1427 та листа-роз'яснення від 17.08.2026 № 1/11756-26)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає внутрішню систему, фундаментальні принципи, види, форми, методи, інструменти, шкали, загальні критерії, правила та нормативні процедури оцінювання результатів навчання учнів 1–9 класів школи І-ІІІ ступенів №249 Деснянського району міста Києва.

1.2. Положення є невіддільною складовою Внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи І-ІІІ ступенів №249 Деснянського району міста Києва.

1.3. Правовою основою розроблення цього Положення є: Закон України «Про освіту», Закон України «Про повну загальну середню освіту», Закон України «Про академічну доброчесність», Державний стандарт початкової освіти, Державний стандарт базової середньої освіти, Наказ МОН України від 04.05.2026 № 722, Наказ МОН України від 14.08.2026 № 1427, а також інструктивно-методичні рекомендації МОН України від 17.08.2026 № 1/11756-26.

1.4. Головною метою функціонування системи оцінювання є отримання об'єктивної інформації про навчальний поступ кожного учня, його індивідуальні досягнення, динаміку розвитку компетентностей, наявні освітні втрати та потреби в оперативній педагогічній підтримці.

1.5. Об'єктами оцінювання є обов'язкові результати навчання учнів, визначені відповідними державними стандартами та конкретизовані у навчальних програмах.

1.6. Результат оцінювання виражається вербально, рівнево або кількісно у балах відповідно до вікової категорії учнів та виду оцінювання.

1.7. Будь-яка оцінка учня є суворо конфіденційною інформацією. Доступ до неї мають виключно педагогічні працівники, які здійснюють оцінювання, сам учень та його батьки або інші законні представники.

1.8. Положення поширюється на всі форми здобуття загальної середньої освіти (очна, сімейна, екстернат, дистанційна), організовані в закладі.

1.9. Обов'язковому оцінюванню підлягають обов'язкові освітні компоненти інваріантної частини навчального плану. Вибіркові освітні компоненти оцінюються за рішенням педагогічної ради відповідно до освітньої програми закладу.

II. МЕТА ТА ФУНКЦІЇ ОЦІНЮВАННЯ

2.1. Метою оцінювання є встановлення фактичного рівня досягнення учнями очікуваних результатів навчання, стимулювання їхнього навчального поступу та оптимізація планування подальшого освітнього процесу.

2.2. Оцінювання в закладі реалізує такі взаємопов'язані функції:

- формувальну - відстеження динаміки поступу, визначення індивідуальних потреб учня та коригування навчання;
- констатувальну - фіксація рівня досягнення обов'язкових результатів навчання на певних етапах;
- діагностувальну - виявлення прогалин у знаннях, освітніх втрат та з'ясування причин виникнення труднощів;
- мотиваційну - стимулювання внутрішнього прагнення до самовдосконалення через конструктивний та позитивний зворотний зв'язок;
- коригувальну - оперативна зміна вчителем методів та темпів навчання у разі виявлення типових помилок;
- прогностичну - визначення знань та вмінь, необхідних учневі на наступних етапах опанування матеріалу;
- розвивальну - формування навичок рефлексії, самооцінювання, аналізу власних

сильних і слабких сторін;

- виховну - виховання відповідальності за результати власної праці та якість виконання завдань;
- управлінську - збір верифікованих даних для ухвалення управлінських рішень щодо підвищення якості освіти в закладі.

ІІІ. ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання здійснюється на основі таких засадничих принципів: справедливості, неупередженості, об'єктивності, незалежності, недискримінаційності, академічної доброчесності, прозорості, систематичності, компетентнісної спрямованості, дитиноцентризму, педагогічної доцільності, поваги до особистості та урахування особистісного темпу розвитку учня.

3.2. Справедливість оцінювання гарантується наявністю чітких, зрозумілих та заздалегідь відомих учням критеріїв, які вчитель зобов'язаний оголосити до початку виконання завдання.

3.3. Категорично забороняється використовувати оцінювання як засіб покарання, залякування, емоційного тиску, публічного приниження чи стигматизації учня. Поведінка, рівень дисципліни, старанність, запізнення чи особистісні характеристики не можуть бути підставою для зниження або підвищення оцінки.

ІV. ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ

4.1. Оцінювання результатів навчання базується виключно на компетентнісному підході.

4.2. Під час реалізації компетентнісного підходу вчителі зобов'язані фокусувати увагу на здатності учня застосовувати набуті знання, способи мислення та ціннісні орієнтири у практичних, модельних та життєвих ситуаціях, мінімізуючи репродуктивне відтворення теоретичного матеріалу.

4.3. Система оцінювання в закладі освіти наскрізно враховує рівень сформованості таких ключових умінь учня: читання з розумінням, критичне та системне мислення, уміння логічно обґрунтовувати власну позицію, творчість,

ініціативність, здатність конструктивно розв'язувати проблеми та ефективно співпрацювати в команді.

V. АКАДЕМІЧНА СВОБОДА ВЧИТЕЛЯ ТА ГНУЧКІСТЬ ПЛАНУВАННЯ

5.1. Відповідно до законодавства, кожен педагогічний працівник школи I-III ступенів Деснянського району міста Києва має повну академічну свободу в плануванні оцінювання, визначенні його частотності, виборі форм, методів та інструментів з урахуванням специфіки освітньої галузі та можливостей учнів.

5.2. Календарно-тематичне планування (КТП) та поурочні плани-конспекти складаються вчителем у довільній формі (паперовій або електронній) і можуть об'єднуватися в один документ. Встановлення будь-яких універсальних шаблонів чи стандартів оформлення КТП в межах закладу освіти заборонено.

5.3. КТП є гнучким інструментом. Учитель має право протягом навчального року самостійно вносити зміни до планування, перерозподіляти години між темами, збільшувати час на повторення матеріалу, якщо результати поточного моніторингу виявляють недостатній рівень засвоєння теми учнями.

VI. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З НАДОЛУЖЕННЯ ОСВІТНІХ ВТРАТ

6.1. На початку навчального року, семестру або перед стартом вивчення нового тематичного розділу вчитель проводить вхідну діагностувальну роботу для визначення рівня сформованості опорних знань і виявлення освітніх втрат.

6.2. Вхідне діагностування є інструментом виключно формувального оцінювання. Його результати заборонено фіксувати в класному журналі як поточні чи підсумкові оцінки. Вони використовуються виключно для адаптації КТП та планування індивідуальної підтримки учнів.

6.3. Після проведення корекційної роботи з надолуження знань учитель може провести вторинне діагностування для фіксації динаміки навчального поступу учнів.

VII. ВИДИ ТА ШКАЛИ ОЦІНЮВАННЯ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ

7.1. 1-2 роки навчання (Початкова школа): усі види оцінювання (формувальне, поточне, підсумкове) здійснюються виключно за вербальною шкалою («потребує істотної підтримки», «потребує ситуативної підтримки», «має присутні успіхи», «має значні успіхи»).

7.2. 3-4 роки навчання (Початкова школа): формувальне оцінювання здійснюється за вербальною шкалою; поточне — за вербальною або рівневою; підсумкове оцінювання за семестр та рік здійснюється виключно за рівневою шкалою (Початковий (П), Середній (С), Достатній (Д), Високий (В)).

7.3. 5-9 роки навчання (Базова середня освіта): формувальне оцінювання здійснюється за вербальною, рівневою або бальною шкалою. Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється за бальною шкалою (1-12 балів). За семестр виставляється одна загальна оцінка з предмета.

VIII. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ

8.1. Формувальне оцінювання є безперервним процесом, що супроводжує повсякденне навчання учня та інтегрується в кожен урок.

8.2. Оцінки, виставлені в межах формувального оцінювання (символи, рівні, коментарі), мають конфіденційний характер, слугують для самооцінювання та взаємооцінювання учнів і не враховуються під час виведення підсумкових балів.

8.3. Фіксування результатів формувального оцінювання в класному журналі не є обов'язковим. За потреби вчитель може зробити запис «Формувальна» у стовпці з датою. Усі робочі нотатки, матриці чи чеклісти є внутрішнім інструментом вчителя і не підлягають обов'язковій звітності.

IX. ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

9.1. Поточне оцінювання здійснюється вчителем на визначених етапах вивчення теми для моніторингу проміжного рівня досягнення очікуваних результатів.

9.2. Кількість та частотність поточних оцінювань визначається вчителем індивідуально. Не кожна дія учня має оцінюватися балом.

9.3. Поточні оцінки фіксуються в журналі у хронологічному порядку без обов'язкового зазначення індексів груп результатів (ГР). Зазначення індексів біля поточних оцінок чи створення окремих стовпців під ГР у журналі не вимагається. Індивідуальні консультації підлягають лише формувальному оцінюванню.

Х. ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

10.1. Загальні засади: підсумкове оцінювання здійснюється наприкінці семестру та року з метою зіставлення досягнутих учнем результатів із вимогами програми. Кількість, тривалість та форму проведення підсумкових робіт учитель визначає самостійно. Результати підсумкових робіт фіксуються в журналі в загальному порядку, без розбиття чи дублювання за ГР.

10.2. Семестрове оцінювання: за результатами семестру виставляється одна загальна семестрова оцінка з навчального предмета або інтегрованого курсу за 12-бальною шкалою. Ведення окремих семестрових стовпців для груп результатів у журналі скасовано. Семестрова оцінка виводиться на основі узагальнення тематичних балів (або поточних, якщо тематичні відсутні) та результатів підсумкової роботи (за наявності). Оцінка не є механічним середнім арифметичним. Категорично забороняється виставляти семестрову оцінку виключно за результатом однієї контрольної роботи.

10.3. Річне оцінювання: здійснюється на основі загальних семестрових оцінок за I та II семестри. Проведення окремої річної підсумкової роботи чи іспиту для виведення річного балу не передбачено. Річна оцінка виводиться з урахуванням динаміки навчальних досягнень учня протягом року.

ХІ. П'ЯТЬ ІНТЕГРОВАНИХ ПОКАЗНИКІВ ЗАГАЛЬНИХ КРИТЕРІЇВ

11.1. Загальні критерії оцінювання в школі I-III ступенів № 249 Деснянського району міста Києва базуються на п'яти інтегрованих показниках, що характеризують діяльність учня:

1. Когнітивні процеси - відображають глибину мислення, розуміння, здатність аналізувати, порівнювати, класифікувати, інтерпретувати та критично оцінювати інформацію.
2. Навчальна діяльність - характеризує навички роботи з текстами, картами, цифровими джерелами, виконання практичних, лабораторних, дослідницьких та творчих завдань.
3. Рівень самостійності - визначає міру потреби учня в сторонній допомозі, його здатність автономно планувати час, організовувати робоче місце, здійснювати самоперевірку.
4. Рівень комунікації та взаємодії - характеризує культуру мовлення, володіння термінологією, вміння чітко аргументувати позицію, слухати інших, ефективно взаємодіяти.
5. Частота вияву умінь - визначає стабільність та автоматизм демонстрації сформованих навичок у типових навчальних ситуаціях та під час розв'язання нетипових життєвих кейсів.

ХІІ. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА 12-БАЛЬНОЇ ШКАЛИ

Виставлення балів від 1 до 12 здійснюється вчителем шляхом співвіднесення продемонстрованих учнем результатів із загальною матрицею критеріїв Наказу МОН від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»:

- 1 бал: учень розпізнає поодинокі фрагменти інформації за допомогою вчителя; самостійність відсутня, уміння проявляються як випадкові спроби.
- 2 бали: розпізнає частину інформації та виконує найпростіші дії за безпосереднім покроковим зразком під постійним супроводом вчителя.
- 3 бали: частково відтворює базову інформацію, виконує прості завдання за шаблоном, потребує постійної допомоги та контролю.
- 4 бали: відтворює основний зміст навчального матеріалу, виконує типові завдання за алгоритмом; уміння виявляються нестійко та епізодично.

- 5 балів: самостійно застосовує інформацію у стандартних ситуаціях за зразком, виконує репродуктивні завдання, працює під керівництвом учителя.
- 6 балів: успішно виконує типові завдання у знайомих ситуаціях, будує короткі зв'язні висловлювання, частково самостійно взаємодіє з іншими.
- 7 балів: розуміє сутність, аналізує матеріал за алгоритмом, бачить причинно-наслідкові зв'язки, виконує завдання переважно самостійно.
- 8 балів: вільно застосовує знання у різних типових ситуаціях, працює з різними джерелами інформації, самостійно виправляє більшість помилок, аргументує відповіді.
- 9 балів: класифікує та узагальнює інформацію з кількох джерел, виконує частково-пошукові завдання, стабільно демонструє автоматизовані уміння.
- 10 балів: критично аналізує інформацію, розрізняє факти від маніпуляцій, самостійно планує та реалізує проекти, пропонує оригінальні способи розв'язання проблем.
- 11 балів: системно аналізує процеси, прогнозує наслідки, виконує творчі та дослідницькі завдання, аргументовано відстоює позицію у дебатах, має розвинену рефлексію.
- 12 балів: демонструє зразковий рівень компетентностей, креативне та інноваційне мислення, створює власні цифрові/текстові продукти, діє повністю автономно.

ХІІІ. КРИТЕРІЇ ЗА ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ

13.1. Загальні критерії є обов'язковим фундаментом для розроблення критеріїв оцінювання за окремими освітніми галузями.

13.2. Методичні комісії вчителів закладу освіти конкретизують ці критерії відповідно до специфіки кожної галузі та вимог модельних навчальних програм.

13.3. Галузеві критерії оформлюються у вигляді детальних рубрик, чеклістів чи таблиць та підлягають обов'язковому оприлюдненню на сайті закладу.

XIV. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ

14.1. Основними формами оцінювання за способом подання учнем результатів є усні, письмові та практичні.

14.2. За рівнем охоплення учнівського колективу застосовується індивідуальне, парне, групове та фронтальне оцінювання.

14.3. До базових методів та інструментів належать: педагогічне спостереження (ситуативні нотатки, картки спостережень), аналіз продуктів діяльності (есе, проєкти, вироби, моделі, коди), словесні методи (інтерв'ю, опитування), а також практичні роботи, експерименти, тестування, комплексні компетентнісні роботи та портфоліо учня.

XV. САМООЦІНЮВАННЯ ТА ВЗАЄМООЦІНЮВАННЯ

15.1. Залучення учнів до процесів самооцінювання та взаємооцінювання є обов'язковим елементом кожного уроку в межах формувального підходу.

15.2. Самооцінювання та взаємооцінювання здійснюються виключно на основі чітких, зрозумілих дитині критеріїв за допомогою чеклістів, лінійок поступу чи карт рефлексії.

15.3. Результати самооцінювання допомагають учневі усвідомити свій поступ і труднощі, але не можуть бути єдиною підставою для виставлення вчителем підсумкового балу.

XVI. ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК

16.1. Усі види оцінювання супроводжуються обов'язковим наданням своєчасного, конкретного, об'єктивного та підтримувального зворотного зв'язку.

16.2. Зворотний зв'язок має фокусуватися на докладених учнем зусиллях, аналізі його дій та стратегій, чітко вказуючи: що саме виконано успішно, які елементи потребують доопрацювання та які конкретні кроки необхідно здійснити для покращення результату.

16.3. Зворотний зв'язок надається в усній формі (навчальна бесіда, репліка), письмовій (коментарі в зошитах) або цифровій формі через електронний журнал «Єдина школа».

XVII. ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ (ООП)

17.1. Оцінювання результатів навчання учнів з ООП здійснюється за загальною шкалою, але з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку (ІПР) та індивідуального навчального плану (за наявності).

17.2. Педагог здійснює адаптацію процедури оцінювання (зміна способу подання завдань, збільшення часу, заміна форми відповіді з письмової на усну, використання адаптованих інструментів). Застосування адаптацій не змінює суті результату навчання і забороняє зниження оцінки.

17.3. У разі модифікації змісту предмета (для дітей із порушеннями інтелектуального розвитку) оцінювання здійснюється за індивідуальними цілями, визначеними в ІПР, з урахуванням особистої динаміки дитини.

XVIII. ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ

18.1. Оцінювання під час дистанційного чи змішаного навчання базується на засадах критеріальності, достатності даних та академічної доброчесності.

18.2. Для оцінювання використовуються електронні тести з обмеженням часу, цифрові проєкти, презентації, відеозаписи усних відповідей, хмарні мовні дошки (Padlet, Miro) та електронні портфоліо.

18.3. Будь-які технічні або організаційні форс-мажори (вимкнення електроенергії, відсутність інтернет-зв'язку, оголошення повітряної тривоги) не можуть бути причиною для зниження оцінки. Учневі обов'язково надається додатковий строк та альтернативний інструмент для демонстрації результатів.

XIX. ПСИХОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА

19.1. В умовах воєнного стану оцінювання повністю підпорядковується принципу психоемоційної безпеки учнів.

19.2. Діє суворе категоричне табу на використання для диктантів, переказів, контрольних робіт чи текстів для читання матеріалів, що містять надмірні описи воєнних руйнувань, деталізацію бойових дій, опис трагічних подій, насильства чи людських втрат.

19.3. Оцінювальні завдання мають базуватися на життєствердних текстах про стійкість, взаємодопомогу, волонтерство та відновлення. Якщо під час проведення письмової контрольної роботи оголошується тривога, процес зупиняється, учні переходять в укриття, а робота анулюється без виставлення балів; учням надається право виконати інший варіант роботи у спокійний час.

XX. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПРОТОКОЛ ВЗАЄМОДІЇ ЗІ ШТУЧНИМ ІНТЕЛЕКТОМ (ШІ)

20.1. Використання генеративних моделей ШІ (ChatGPT, Claude тощо) дозволяється учням виключно як допоміжний засіб для мозкового штурму, пошуку ідей чи стилістичного редагування власних чернеток.

20.2. З метою протидії сліпому копіюванню вчителям рекомендується уникати репродуктивних завдань фактологічного характеру. Натомість впроваджуються методи лінгвістичного чи наукового аудиту: учням пропонується критично проаналізувати згенерований ШІ текст, виявити фактичні чи логічні помилки та виправити їх на основі аналізу першоджерел.

20.3. Завдання, які повністю механічно скопійовані з ШІ або інших джерел без самостійного опрацювання, вважаються невиконаними, оцінюванню не підлягають, а оцінка за них становить «н/а» (не атестований) з правом повторного виконання у визначений вчителем строк.

XXI. ПРАВА УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ОЦІНЮВАННЯ

21.1. Кожен учень школи I-III ступенів № 249 Деснянського району міста Києва має невід'ємне право: заздалегідь знати очікувані результати навчання та чіткі критерії оцінювання до початку виконання завдання; отримувати конфіденційну інформацію про свої бали та детальні роз'яснення вчителя щодо оцінки; брати участь у самооцінюванні; розраховувати на травмочутливий підхід; покращувати свої результати у встановленому порядку та оскаржувати оцінки у разі обґрунтованої незгоди.

XXII. ІНФОРМУВАННЯ БАТЬКІВ

22.1. Батьки учнів мають право на отримання повної та об'єктивної інформації про навчальний поступ своєї дитини.

22.2. Інформування здійснюється через систему електронного журналу/щоденника, індивідуальні конфіденційні консультації, паперові носії, а також за допомогою підсумкового фіксування результатів у Свідоцтві досягнень учня, примірну форму якого затверджує МОН України. Публічне оголошення оцінок учнів на батьківських зборах чи в загальних месенджерах суворо заборонено.

XXIII. ПОРЯДОК ОСКАРЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ

23.1. У разі незгоди з виставленим балом, учень або його батьки мають право звернутися до вчителя за роз'ясненням протягом 2 робочих днів з моменту отримання оцінки.

23.2. Якщо спірне питання не врегульовано, батьки подають письмову заяву на ім'я директора закладу. Директор протягом 2 робочих днів видає наказ про створення апеляційної комісії у складі: заступника директора (голова), голови методичної комісії, вчителя-предметника та незалежного вчителя цієї ж освітньої галузі.

23.3. Комісія проводить аудит завдання, критеріїв та виконаної роботи, за потреби проводить коротку співбесіду з учнем (у присутності шкільного психолога

та батьків) і ухвалює рішення про залишення балу незмінним або його підвищення/зниження. Рішення комісії є остаточним.

XXIV. МОНІТОРИНГ СИСТЕМИ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

24.1. Адміністрація закладу освіти спільно з методичною радою здійснює щорічний внутрішній моніторинг ефективності цієї системи оцінювання шляхом анкетування вчителів, учнів та батьків, а також аналізу відповідності оцінок результатам незалежних моніторингів якості освіти.

24.2. Це Положення схвалюється Педагогічною радою, затверджується наказом директора, є обов'язковим для виконання всіма педагогічними працівниками та набуває чинності з 01 вересня 2026 року. Критерії оцінювання за галузями підлягають оприлюдненню на вебсайті закладу протягом 10 робочих днів з моменту затвердження.